MAATALOUS

Munat eivät lopu, mutta kaikkia laatuja ei tule nyt riittävästi. Kauppojen hyllyistä osa saattaa olla välillä tyhjinä. **TOIMINNANJOHTAJA LEA LASTIKKA, SIIPIKARJALIITTO**

Valio suuntaa kuluttajatuotteita Tanskaan

Venäjän viennin sakattua Valio on etsinyt kuumeisesti uusia markkinoita. Nyt yritys aloittaa kaupan Tanskaan. Venäjällä yritys pyrkii säilyttämään jalansijansa jalostamalla paikallista maitoraaka-ainetta.

Venäjän markkinoiden sulkeuduttua Valion käsiin jäi 11 miljoonaa kiloa maitoproteiinia ja 25 miljoonaa kiloa rasvaa.

”Proteiini ja rasva on käytännössä jouduttu jalostamaan teollisuustuotteiksi”, johtaja **Mika Koskinen** Valiolta kertoo.

Tuotot ovat teollisuustuotteilla vaatimattomat, koska niiden maailmanmarkkinahinnat ovat tippuneet viime vuoden aikana rajusti. Paremmin tuottavien kuluttajatuotteiden kauppa Tanskaan on Koskisen mukaan aloitettu.

”Vaikka määrät ovat aluksi pieniä, odotamme sieltä kuitenkin yhtä vahvaa kasvua kuin meillä on ollut Ruotsissa.”

Venäjällä Valio yrittää pysyä hyllyissä ja kuluttajien mielessä. Yhtiö jalostaa Venäjällä paikallista ja Venäjän sallimista maista tuotua maitoraaka-ainetta.

Myös ensimmäisiä laktoosittomia tuotteita on tällä viikolla saatu vietyä Suomesta Pietariin.

> »Odotamme Tanskasta yhtä vahvaa kasvua kuin meillä on ollut Ruotsissa.«
> **MIKA KOSKINEN**

”Tästä ei vielä kannata liikaa innostua, puhutaan lähinnä yksittäistapauksesta”, Koskinen sanoo.

Yhtiön markkinanäkymistä kerrottiin Valion Navettaseminaarissa keskiviikkona Vantaalla.

Säästöä kilpailutuksella ja mittakaavalla

Saksalainen lypsykarjanavetoiden suunnitteluun ja rakentamiseen erikoistunut konsultti **Christiane Brandes** kertoi navettaseminaarissa yhtiön rakennuttamista kohteista.

”200 lehmän navetassa parsipaikan hinnaksi saadaan noin 4 300 euroa. 1 400 lehmän yksikössä päästään 3 250 euroon parsipaikkaa kohti.”

Hinnat sisältävät lypsykarjanavetan, lypsy- ja lantajärjestelmät, sosiaalitilat sekä lanta- ja rehuvarastot. Nuorkarjan tilat eivät kuulu laskelmiin.

Rakennusvaiheen kilpailutuksella saavutetaan Brandesin kokemusten mukaan mittavia säästöjä.

Esimerkiksi lantavaraston hinnassa halvimman ja kalleimman tarjouksen ero voi olla yli 40 prosenttia.

”Valintoja pitää myös ohjata markkinoiden mukaan. Kun kiinalaiset ostivat kaiken teräksen, puun käyttö navetan tukirakenteissa lisääntyi sen ollessa edullisempaa.”

Pihatoissa yli puolet lehmistä

Vuosi 2014 oli laiha uusien navetoiden rakentamisen aloitusten suhteen, maa- ja metsätalousministeriön yliarkkitehti **Raija Seppänen** kertoo.

Viileiden pihatoiden osuus uusista navetoista kasvaa. Uusia parsinavetoita rakennetaan vuodessa enää muutama.

Lehmistä 51 prosenttia pidetään jo pihatoissa.

JUKKA LEHTINEN

KARI SALONEN

Vasikka tarvitsee reilusti kuivitetun ja vedottoman tilan, jossa on riittävästi valoa ja toimiva ilmanvaihto.

Vasikat tarvitsevat kunnon ilmanvaihdon

Vasikoiden pito-oloissa on paljon parannettavaa.

”Valitettavan monella tilalla pienimmät vasikat on vain laitettu johonkin nurkkaan”, arkkitehti **Jouni Pitkäranta** sanoo.

Hänen mukaansa vasikoille tulisi rakentaa omat, suunnitellut tilat. Paras ratkaisu voisi olla esimerkiksi erillinen vasikkatalo.

”Samassa ilmatilassa muun karjan kanssa vasikoihin kohdistuu tarpeetonta tautipainetta.”

Vasikka on tyytyväinen, kun sillä on riittävästi tilaa, kuivitettu ja vedoton ympäristö ja riittävä ilmanvaihto.

”Suomalainen minimivaatimus ilmanvaihdolle on monta kertaa pienempi kuin ulkomaisten yliopistojen suositukset.”

Ilmanvaihtoa myös rajoitetaan herkästi, kun ulkolämpötila laskee. Sille ei näyttäisi olevan vahvoja perusteluita.

”Puutteellinen ilmanvaihto lisää hengitystiesairauksia, heikentää vasikan kasvua ja pienentää ensikkokauden maitotuotosta.”

JUKKA LEHTINEN

Sikojen terveys parantunut Sikavaan kuuluvilla tiloilla

Sikojen hyvinvointi on kehittynyt hyvään suuntaan sikaloiden terveysluokitusrekisteriin eli Sikavaan viime ja toissa vuonna kirjattujen tietojen perusteella, Eläintautien torjuntayhdistys ETT kertoo.

Yhä useampi ETT:n ylläpitämään Sikavaan kuuluva tila täyttää vastuullisen tuotannon raja-arvot. Lisäksi vastuullisen tuotannon kriteereihin kuuluu lääkekirjanpidon pitäminen.

Sikavasta kerättäviä tuotannon mittareita ovat lihasioilla osaruhohylkäykset, kokoruhohylkäykset ja kuolleisuus, emakoilla kokoruhohylkäykset ja kuolleisuus. Esimerkiksi kokoruhohylkäyksiä voi olla lihasikatiloilla enintään 1,1 prosenttia teurastettavista eläimistä, jotta raja-arvo ei ylity.

Raja-arvoista vain lihasikojen kuolleisuus on noussut aiemmasta. Siihen on ETT:n mukaan kuitenkin syynä laskentatavan muutos.

Vastuullisen tuotannon raja-arvot lasketaan Sikavasta puolen vuoden välein. Laskentakausi on edeltävät 12 kuukautta.

ETT ja teurastamot seuraavat Sikavaan kirjattujen raja-arvojen ylityksiä. Jos raja-arvot tilalla ylittyvät, teurastamo pyytää tilalta selvitystä tilanteesta. Tarvittaessa tila ohjataan neuvonnan piiriin.

Jos tila ylittää saman raja-arvon kahdesti peräkkäin, tilan pitää esittää Sikavalle toimenpidesuunnitelma ongelman korjaamiseksi.

JUHANI REKU

Farmari ole rohkea, hyödynnä työssäsi Maatalousinformaatiota myös På svenska!

Olemme MT:n vastaava ruotsinkielinen maatalouslehti Suomessa.

Lehtemme Landsbygdens Folk ilmestyy kerran viikossa perjantaisin. Lehteen kuuluu myös Maataloustekniikkaa käsittelevä LoA-kuukausiliite!

Tutustumistarjous: 80,- 12 kk (norm. 105,-)
(Tarjous voimassa 6.3.2015 asti) 50,- 6 kk (norm. 63,-)

www.landsbygdensfolk.fi P. 09-586 0460

BONDEN BEHÖVS

12 månader ☐ 80 € (inkl. moms)

6 månader ☐ 50 € (inkl. moms)

Mottagare
Mottagare .....
Näradress .....
Postnummer ..... Ort .....

Betalare (gåva)
Namn .....
Näradress .....
Postnummer ..... Ort .....

UNDERSKRIFT .....

Mottagaren betalar portot

Landsbygdens Folk
Fredriksgatan 61 A 34
00101 Helsingfors
SVARSFÖRSÄNDELSE
Avtal 5007619
Info/LF
00003 HELSINGFORS

Munaxin uutuustuote laajentaa kuluttajan käsitystä kananmunasta

LAITILA (MT)

Kananmuna-alan kasvu tulee uusista kolmannen sukupolven jalosteista, toteaa Laitilassa toimivan Munaxin toimitusjohtaja **Janne Torikka**.

Munax on satsannut tuotekehitykseen viime aikoina voimakkaasti.

Viime vuonna yritys käytti tuotekehitykseen kaksi prosenttia liikevaihdostaan.

Noin 26 miljoonan euron liikevaihdolla se tarkoittaa reilusti yli 500 000 euron investointia.

”Meidän kokoiselle yritykselle kyse on isosta satsauksesta.”

Torikan mukaan tuotekehityksellä pystytään luomaan lisäarvoa koko tuotantoketjuun. Siitä hyötyvät niin tuottajat kuin pakkaajakin.

”Tarvitsemme vuodessa noin 2 000 tonnia lisää raaka-ainetta voidaksemme vastata kysyntään.”

Tavoitteena on tehdä myös uusia avauksia vientimarkkinoille. Ei kuitenkaan Venäjälle, vaan EU-maihin, Torikka täsmentää.

Nyt yrityksen liikevaihdosta viitisentoista prosenttia tulee viennistä.

Kananmunan proteiini purkkiin ja kauppaan

Suomen lisäksi EU-markkinoille Munax tähtää uudella proteiinijuomalla, jonka myynti alkoi Keskon ruokakaupoissa ja Stockmanneilla tammikuussa. Tällä viikolla tuote tuli myös S-ryhmän valikoimiin.

Kananmunan valkuaisesta valmistettu, pastöroitu ja maustettu proteiinijuoma on yrityksen markkinointipäällikön **Lisa Savolan** mukaan tuotteena ”ainutlaatuinen maailmassa”.

Tuote on suunnattu kaikenikäisille ja -kuntoisille, mutta samalla se on lihaksia kasvattaville kuntoilijoille maidoton proteiinilähde.

”Tuote sopii myös täyttämään ikääntyvien ihmisten proteiinitarvetta”, vinkkaa proteiineihin perehtynyt **Jonna-Mari Torikka**.

”Keski-iässä ja siitä eteenpäin ihmisen proteiiniaineenvaihdunta hidastuu. Proteiinia pitäisi saada ravinnosta tasaisesti pitkin päivää.”

Proteiinijuomaa kotimaisesta valkuaisesta

Juoman proteiini on peräisin kokonaan kotimaisesta kananmunanvalkuaisesta. Maun tuotteeseen antavat mustikka- ja mustaherukkasose tai omenasose.

Tuote vastaa jalostetehtaan tuotantojohtajan **Emma Mäkelän** mukaan paitsi viime aikoina kansan valloittaneeseen proteiinivillitykseen myös maidottomien, gluteenittomien ja rasvattomien tuotteiden kysyntään. Tuote on luontaisesti kaikkea näistä.

”Tuotteessa ei ole myöskään lisättyä sokeria”, Mäkelä toteaa. Makeutukseen on käytetty steviakasvista saatavaa makeutusainetta.

Vaikka käsitys kananmunan vaikutuksesta kolesteroliarvoihin on jo kumottu, Savola muistuttaa juoman olevan myös kolesteroliton. Munan kolesteroli on keltuaisessa, jota tuote ei sisällä. Keltuaisen Munax toimittaa teollisuuteen, esimerkiksi leipomoille ja jäätelön valmistukseen.

Tuotekehitystiimiä on vahvistettu

Munax on perustanut uutuustuotteiden kehitystyöhön Laitilaan kehitystiimin, johon on palkattu myös uusia työntekijöitä.

Lisäksi esimerkiksi proteiinijuoman kehityksessä on ollut mukana elintarviketeknologian opiskelija Turun ammattikorkeakoulusta.

Uuden, viime vuonna käyttöön otetun jalostetehtaan myötä myös tuotteiden valmistukseen on palkattu runsaasti uutta väkeä.

JUHANI REKU

MARKKU VUORIKARI

Munaxin markkinointi- ja viestintäpäällikkö Lisa Savola kertoo, että uutuustuotteet sopivat paitsi urheilijoiden myös ikääntyvän väestön proteiinilähteeksi.

KOULUJEN SANOMALEHTI-VIIKKO

KOMMENTTI

Tervetullut avaus

Mitä tulee mieleen sanayhdistelmästä ”kananmuna” ja ”tuotekehitys”? Minulle on viime aikoihin asti tullut vain uudenvärinen tai -muotoinen kenno.

Paljon pakkausmuotoilua kummempaan tuotekehitykseen ei kananmunien kuluttajamarkkinoilla ole minun elinaikanani ylletty. Tai mikäli on, siitä on vaiettu huolellisesti koko ketjussa.

Munaxin viimeisen puolen aikana tekemät avaukset ovat siksi sitäkin tervetulleempia.

Viime vuonna markkinoille tuli valmis munavoi, joka ilman säilöntäaineita 14-kertaisti tuotteen aiemman säilyvyysajan.

Nyt yritys vastaa kansan proteiinihimoon paitsi uutuusjuomillaan myös valkuaisesta valmistetulla proteiinijauheella.

Tähän asti munasektorin ajattelutapa tuntuu olleen muna munana. Valitettavasti ajatusmalli heijastuu aivan suoraan myös siihen rahaan, mitä tuotteesta voi markkinoilla irrota.

Ei ole sattumaa, että Valio on kyennyt hyvään tuottajahintaan niiden tuotekehitys-satsaustensa ansiosta, joiden juuret yltävät A. I. Virtasen aikaan.

Joko laitilanmallit ja kriisikokoukset voisivat pian olla osa elintarvikesektorin historiaa?

JUHANI REKU

Munahyllyihin tiedossa vajausta

Kananmunista on tulossa pulaa lähiviikkoina ja koko kevään ajan, arvioi Siipikarjaliiton toiminnanjohtaja **Lea Lastikka**.

”Munat eivät lopu, mutta kaikkia laatuja ei tule nyt riittävästi. Kauppojen hyllyistä osa saattaa olla välillä tyhjinä.”

Joissakin kaupoissa vaje on saatettu havaita jo tällä viikolla. Selvimmin munapula luultavasti näkyy pääsiäisenä, jolloin kysyntä on huipussaan.

Laitilalaisen kananmunapakkaamon Munaxin toimitusjohtajalla **Janne Torikalla** on sama tuntuma. Hän arvioi, että pulaa munista tulee etenkin maaliskuussa. Syy vajaukseen on munien kulutuksen kasvu, jota on jatkunut jo yli seitsemän vuotta.

Tuotantokin on kasvanut, mutta ei samaa vauhtia. Yksi tuotannon hidasta kasvua selittävä tekijä lienee kovin alhainen tuottajahinta. Lastikan mukaan tuottajille maksettava hinta on laskenut vuodessa lähes 16 prosenttia.

Hän toivoo, että niukkuus munista heijastuisi edes hieman tuottajahintoihin.

Munien tarjonta korjaantunee kesän tai syksyn aikana. Tämä nähdään haudontatilanteesta, joka kertoo, että kanaloissa on kevään jälkeen enemmän munivia kanoja kuin nyt.

TERHI TORIKKA
JUHANI REKU